

การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว
อย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
Information Technology Training Model Development for Management Sustainable
Tourism Network under Sufficiency Economy Philosophy of Local Government
Administration

กำธร จิตศิริ¹ สุรชัย จิวเจริญสกุล² และวิกร ตันทวูทโธ³

Kamthorn Jitsir¹, Surachai Jewcharoensakul² and Vikron Tantawuttho³

¹นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

²รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

³รองศาสตราจารย์ สาขาวิชาการศึกษานอกระบบเพื่อพัฒนาสังคม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

en_007poly@hotmail.com, feduscj@ku.ac.th, feduvkt@ku.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2) ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบจำลองการฝึกอบรม วิธีการวิจัยประกอบด้วย การสำรวจ การศึกษาเอกสาร และการทดลองแบบ One Group Pretest Posttest ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 263 คน ชั้นศึกษาความเป็นไปได้ของแบบจำลองการฝึกอบรม จำนวน 25 คน เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็น แบบสอบถาม แบบประเมินความพึงพอใจ และแบบทดสอบ สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยในขั้นการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการจัดการท่องเที่ยวส่วนใหญ่ มีความพร้อมด้าน โครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริการนักท่องเที่ยว ด้านความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว และมีเว็บไซต์ของหน่วยงาน แต่ขาดบุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวโดยตรง และบุคลากรขาดความรู้ในการสร้างและการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว ซึ่งต้องได้รับการฝึกอบรม เนื้อหาที่ต้องการฝึกอบรม คือ เนื้อหาการสร้างและจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว ส่วนผลการวิจัยการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมได้แบบจำลองคือ Readiness Training Time frame and Evaluation Model หรือ RTTE Model ผลการนำไปใช้พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจในวิธีการฝึกอบรม เนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม และสถานที่และการจัดการฝึกอบรม ในระดับมาก การฝึกอบรมส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้รับความรู้ ทักษะ และทักษะในการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว ในระดับมาก ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความรู้ในเรื่องการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวมากกว่าก่อนการฝึกอบรม ดังนั้นการพัฒนาการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน สร้างศักยภาพ มีการรับรู้ และมีการตระรอง สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลการท่องเที่ยว ในขณะที่วิทยากรนักท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับการจัดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนจะส่งผลต่อชุมชน เศรษฐกิจและสังคมต่อไปในอนาคต

คำสำคัญ: แบบจำลองการฝึกอบรม เครือข่ายการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน เทคโนโลยีสารสนเทศ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

The purpose of this research was to construct a training program for the development of an information technology model development for the management of a sustainable tourism network using the sufficiency economy philosophy of local government administration. The research methodology comprised a survey research, a documentary research and one group pretest and posttest of experimental research design. The

population and sample group chosen for this study were 263 local government administrators for the development of a training model stage of the research, and 25 administrators for the feasibility study of training model stage. The tools for data collection were a questionnaires and an evaluation form. Statistics utilized for data analysis were frequency, percentage, mean and standard deviation.

The results of the study for the development of training model stage revealed that the success of local government administration tourism network was equipped with well-organized infrastructures, travel services, the reputation of tourism activities, and the availability of a website. However, there was a need both for personal who could directly take responsibility for the local government administration tourism network, as well as for personal that were knowledgeable in constructing and managing the tourism network through training. The training needs included the construction, management, and utilization of information technology. For the feasibility study of the training model stage, the results showed that when a Readiness Training Time-frame and Evaluation Model or RTTE model was administered, the training participants were satisfied with the training process, the training contents, the training activities, the venue, and training management at the high level. The training participants were more knowledgeable after than before the training. It was found that this training could be conducted under the sufficiency economy philosophy of local government administration so that the tourism network would be sustainable, have potential, be perceivable, be negotiable, and be accessible. This would allow it to have value for both the community and for socio-economic development.

Keywords : Model Training; Tourism Network; Sustainable Tourism; Information Technology; Local Government Administration

1. บทนำ

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ธุรกิจใอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวทำให้เกิดการจ้างงาน การสร้างอาชีพ กระจายรายได้ สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศหลายแสนล้านบาทในแต่ละปีรัฐบาลให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยว และได้สนับสนุนส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน [1] การพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ ทรัพยากรการท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยว และการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว มีการจัดทำคู่มือการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชนและให้การสนับสนุนชุมชนที่ต้องการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยว แต่ประสบปัญหาโดยเฉพาะการขาดเครื่องมือในการให้ความรู้ การจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวและขาดหน่วยงานดำเนินการ เทคโนโลยีสารสนเทศสามารถเป็นเครื่องมือในการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวได้ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวในท้องถิ่น [2] ด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกสำคัญในการประสานงานกับองค์กรหรือหน่วยงานอื่น เพื่อส่งเสริม

และพัฒนาก่อการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานสากลและความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยว

อย่างไรก็ตามปัญหาหนึ่งที่ต้องกรปกครองส่วนท้องถิ่นตระหนัก คือ การให้ความรู้ ทศนคติ และทักษะเรื่องการจัดการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการสร้างและการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว โดยมีระบบสารสนเทศตามโครงการอินเทอร์เน็ตตำบลซึ่งเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์อย่างคุ้มค่าอีกด้วย [2], [3]

แนวทางการแก้ไข คือ การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทศนคติ และมีทักษะ ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ที่ตั้งที่ชัยฤทธิ์ โพธิ์สุวรรณ [4] กล่าวว่า เป็นไปเพื่อความก้าวหน้าในอาชีพ ความสนใจในเนื้อหา การตอบสนองความต้องการจากหน่วยงานที่สังกัด การฝึกอบรมเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบรับเป้าหมายนี้ได้ เพราะกิจกรรมที่จัดขึ้นมาอย่างมีกระบวนการมีระบบเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจ ทักษะ และทศนคติ ของบุคลากร [5], [6]

จากเหตุผลดังกล่าว การวิจัย “การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” เพื่อเป็นแนวทางในการ

พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ทักษะ และทัศนคติในการจัดการ
เครือข่ายการทอ่งที่เกี่ยวข้องทำให้การทอ่งเกี่ยวข้องของไทยก้าวเข้าสู่
ความยั่งยืน อันจะนำมาซึ่งการจ้างงาน สร้างอาชีพและสร้าง
รายได้ให้กับคนในท้องถิ่นและเสริมสร้างระบบเศรษฐกิจที่
เข้มแข็งให้กับประเทศชาติต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) พัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศในการจัดการเครือข่ายการทอ่งเกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน
ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2) ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบจำลองการฝึกอบรมที่
พัฒนาขึ้น

3. นิยามศัพท์

การจัดการเครือข่ายการทอ่งเกี่ยวข้อง หมายถึงกระบวนการ
ประสานความร่วมมือระหว่างบุคคล กลุ่มบุคคล นิติบุคคลมี
การเชื่อมโยงการทำงานหรือแนวคิด และข้อมูลข่าวสาร
เพื่อเสริมสร้างให้เกิดพลังในการแก้ปัญหาและเปลี่ยนแปลง
ด้านการทอ่งเกี่ยวข้องร่วมกัน

**เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเครือข่ายการทอ่ง-
เกี่ยวข้อง** หมายถึง การนำความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และ
อินเทอร์เน็ตมาเป็นเครื่องมือในกระบวนการจัดการเครือข่าย
การทอ่งเกี่ยวข้องในทอ่งที่เกี่ยวข้องใช้เว็บไซต์

**แบบจำลองการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
ในการจัดการเครือข่ายการทอ่งเกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน** หมายถึง
ชุดของกิจกรรมในการจัดการเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยี
สารสนเทศมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเครือข่ายการ
ทอ่งเกี่ยวข้อง

4. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม

การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมแบบมีระบบ
โครงสร้าง (Instructional System Design = ISD Model)
ของ Seels.B and Z.Glasgow. [7] ที่กล่าวว่า การพัฒนา
แบบจำลองการฝึกอบรมจำเป็นต้องมีขั้นตอนการศึกษา
ที่ประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ความต้องการในการฝึกอบรม
2. วิเคราะห์งานและภาระหน้าที่ในเนื้อหาและประเด็นที่
เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม
3. วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็นเนื้อหา องค์ความรู้และประเด็น
ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกอบรม

4. สังเคราะห์แบบจำลองการฝึกอบรมที่มีเนื้อหาการ
ฝึกอบรมให้สอดคล้องกับเนื้อหาและประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ
การฝึกอบรม และสอดคล้องกับบริบทของเป้าหมายในการ
ฝึกอบรม

5. ตรวจสอบและพัฒนาให้แบบจำลองการฝึกอบรม
ที่พัฒนาขึ้นนั้นสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง

6. ทดสอบรูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นโดยการ
จัดการฝึกอบรม ให้กับกลุ่มเป้าหมายโดยเน้นให้สามารถสนอง
ความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม

7. ประเมินผลการฝึกอบรม เพื่อวิเคราะห์ประสิทธิภาพ
และประสิทธิผลของแบบจำลองการฝึกอบรม

เครือข่ายการทอ่งเกี่ยวข้อง

การพัฒนาการทอ่งเกี่ยวข้องให้เกิดความยั่งยืนได้ต้องมี
องค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการคือ ทรัพยากรการทอ่งเกี่ยวข้อง
การจัดการทรัพยากรการทอ่งเกี่ยวข้อง และการสร้างเครือข่าย
การทอ่งเกี่ยวข้อง เครือข่ายการทอ่งเกี่ยวข้องเป็นการประสานความ
ร่วมมือระหว่างบุคคล กลุ่ม และองค์กร [8] เครือข่ายการ
ทอ่งเกี่ยวข้องจะทำให้เพิ่มโอกาสในการแก้ปัญหา การพึ่งพาตนเอง
การจัดการทรัพยากรในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน พลังอำนาจในการ
ต่อรอง พลังใจ ความสามัคคี สรุปได้ว่าเครือข่ายการทอ่งเกี่ยวข้อง
เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้การทอ่งเกี่ยวข้องพัฒนาสู่ความยั่งยืน
การทอ่งเกี่ยวข้องอย่างยั่งยืน

การทอ่งเกี่ยวข้องแบบยั่งยืนเป็นการทอ่งเกี่ยวข้องที่ตระหนักถึง
ทรัพยากรการทอ่งเกี่ยวข้อง ทั้งสิ่งแวดล้อม ธรรมชาติ วัฒนธรรม
ประเพณีของชุมชน เศรษฐกิจในชุมชน และผลกระทบที่เกิด
ขึ้นกับสังคม มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ต้องมีการวางแผน
การใช้การบำรุงรักษา และการจัดหาทดแทน โดยให้
ท้องถิ่นมีส่วนร่วมลดการใช้ทรัพยากรที่เกินความจำเป็นและ
ลดการก่อของเสีย รักษาความหลากหลายของธรรมชาติ สังคม
และวัฒนธรรม ประสานการพัฒนาการทอ่งเกี่ยวข้อง [9], [10],
[11]

5. วิธีวิจัย

1. ขั้นตอนการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม

1.1 การสำรวจ สภาพ ปัญหา กระบวนการจัดการทอ่ง
เกี่ยวข้องที่ประสบความสำเร็จเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากร
เป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบ
ความสำเร็จในการจัดการการทอ่งเกี่ยวข้อง จำนวน 35 คน
เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความ
เชื่อมั่นเท่ากับ 0.86

1.2 การสำรวจความต้องการการฝึกอบรม เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ กลุ่มตัวอย่างเป็นบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนล่าง จำนวน 228 คน เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91

1.3 การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม เป็นการวิจัยจากเอกสาร โดยการนำผลการวิจัยขั้นที่ 1 และขั้นที่ 2 และการศึกษาแนวคิดทฤษฎี มาสังเคราะห์ โดยยึดแนวการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมตาม Seels, B and Z.Glasgow [7] เพื่อกำหนดเนื้อหาสาระ กิจกรรม กำหนดระยะเวลา และกำหนดการวัดผลประเมินผล จากนั้นสรุปเป็นแบบจำลองการฝึกอบรมขึ้น

2. การศึกษาความเป็นไปได้ของแบบจำลองการฝึกอบรม โดยการนำแบบจำลองการฝึกอบรมไปจัดฝึกอบรมให้กับบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่สมัครใจเข้ารับการฝึกอบรม จำนวน 25 คน ใช้วิธีการวิจัยเชิงทดลอง แบบ One Group Pretest Posttest เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบก่อนฝึกอบรมและหลังฝึกอบรม จำนวน 20 ข้อ มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 แบบทดสอบนี้มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ค่าความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.50-0.75 อยู่ในเกณฑ์ที่ยอมรับได้ ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.45-0.80 ถือว่ามีอำนาจจำแนกอยู่ในเกณฑ์ดี และค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87 แบบทดสอบนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง ซึ่งถือว่าเป็นแบบทดสอบที่มีคุณภาพนำไปใช้ทดสอบได้ แบบประเมินความพึงพอใจ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.91 และแบบประเมินการเรียนรู้ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.87

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. ผลการวิจัย

1. ผลการวิจัยขั้นการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม

1.1 ผลการสำรวจสภาพ ปัญหา การจัดการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ พบว่า ส่วนใหญ่ มีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน การบริการนักท่องเที่ยว ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว มีระบบอินเทอร์เน็ตและเว็บไซต์ของหน่วยงาน มีเครื่องคอมพิวเตอร์ ระบบอินเทอร์เน็ต มากกว่าครึ่งขาดบุคลากรที่รับผิดชอบเรื่องการท่องเที่ยวโดยตรง บุคลากรที่มีขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการการท่องเที่ยว การสร้างและการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว

1.2 ผลการสำรวจความต้องการการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว พบว่าส่วนใหญ่ต้องการส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรม เนื้อหาที่

ต้องการฝึกอบรม แบ่งเป็น 2 ส่วน 1) เนื้อหาการสร้างและจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว คือการสร้างเส้นทางการท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว การนำเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้จัดการการท่องเที่ยว 2) เนื้อหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว คือ การจัดการเนื้อหาบนเว็บไซต์ การสร้างลิงก์และประกาศต่าง ๆ การสร้างเว็บไซต์ การใช้เว็บไซต์สำหรับจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว

1.3 ผลการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม ได้รอบการพัฒนาแบบจำลอง ดังนี้

กรอบที่ 1 ศึกษาแนวการปฏิบัติในการจัดการท่องเที่ยวที่ประสบความสำเร็จ (Best Practice)

กรอบที่ 2 ศึกษาศักยภาพ (Potential) ในการจัดการท่องเที่ยว ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อกระตุ้น ภูมิหลังและความพร้อมในการฝึกอบรม ศึกษาความจำเป็นหรือความต้องการฝึกอบรม (Training Needs)

กรอบที่ 3 สรุปประเด็นเนื้อหาการเรียนรู้ (Content) ที่จำเป็นในการฝึกอบรม เพื่อนำไปกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรม

กรอบที่ 4 การกำหนดระยะเวลาฝึกอบรม (Time) เนื้อหาการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนใช้เวลาในการอบรม 5 ชั่วโมง การสร้างเว็บไซต์ เป็นการอธิบายวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ ให้ปฏิบัติตามทีละขั้นตอน (Step by Step) ใช้เวลาการอบรม 11 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 16 ชั่วโมง

กรอบที่ 5 การประเมินผล (Evaluation) ความรู้ทัศนคติและทักษะการสร้างเว็บไซต์จัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีการทดสอบความรู้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมทั้งก่อนและหลังการฝึกอบรม และการประเมินความพึงพอใจในการฝึกอบรม

จากกรอบการพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรม สังเคราะห์เป็นแบบจำลองได้ดังนี้

1. ความพร้อมในการฝึกอบรม ทั้งในส่วนของความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยว และบุคลากรที่จะเข้ารับการฝึกอบรม (Readiness)

2. กระบวนการฝึกอบรม ที่ครอบคลุมทั้งการวิเคราะห์ความต้องการการฝึกอบรม การกำหนดเนื้อหา กิจกรรม และรูปแบบการฝึกอบรม (Training Process)

3. การกำหนดระยะเวลาการฝึกอบรม ให้สอดคล้องกับเนื้อหา และกิจกรรมการฝึกอบรม (Time Fame)

4. การประเมินผลการฝึกอบรมตามวัตถุประสงค์ของการฝึกอบรม (Evaluation)

ได้แบบจำลอง RTTE Model ขึ้น โดย R = Readiness, T = Training process, T = Time frame, E = Evaluation

2. ศึกษาความเป็นไปได้ของแบบจำลองการฝึกอบรม

ความพึงพอใจในการจัดการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมมีความพึงพอใจการจัดการฝึกอบรม ในเรื่องวิธีการฝึกอบรม เนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม รวมทั้งสถานที่และการจัดการฝึกอบรม จัดอยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 1 ความพึงพอใจในการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ
จัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน n = 25

การฝึกอบรม	\bar{X}	S.D.
วิธีการฝึกอบรม	4.39	.22
เนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม	4.29	.23
ด้านวิทยาการการฝึกอบรม	4.37	.25
ด้านสถานที่และการจัดการฝึกอบรม	4.40	.21

การประเมินการพัฒนาการที่ได้จากการฝึกอบรม

ความรู้ พบว่าบุคลากรมีความรู้ ในหลักการจัดการการท่องเที่ยว การสร้างเว็บไซต์ การใช้เว็บไซต์จัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว แนวทางการนำความรู้ไปใช้งานจัดการ

ตารางที่ 2 ผลคะแนนทดสอบก่อนเข้ารับการฝึกอบรมและหลังเข้ารับการฝึกอบรม

n=25

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	คะแนนการทดสอบ (เต็ม 20 คะแนน)				การเปลี่ยนแปลง
	ก่อนฝึกอบรม	ร้อยละ	หลังฝึกอบรม	ร้อยละ	
1	8	40.00	16	80.00	+8
2	11	55.00	16	80.00	+5
3	7	35.00	15	75.00	+8
4	6	30.00	12	60.00	+4
5	10	50.00	13	65.00	+3
6	12	60.00	16	80.00	+4
7	14	70.00	15	75.00	+1
8	13	65.00	15	75.00	+2
9	10	50.00	16	80.00	+6
10	11	55.00	15	75.00	+4
11	9	45.00	15	75.00	+6
12	14	70.00	14	70.00	-
13	12	60.00	17	85.00	+5
14	8	40.00	13	65.00	+5
15	8	40.00	15	75.00	+7
16	10	50.00	15	75.00	+5
17	14	70.00	17	85.00	+3

เครือข่ายการท่องเที่ยว การนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้งาน และการนำความรู้ไปประเมินผลการดำเนินงานได้ อยู่ในระดับมาก

ทัศนคติ พบว่าบุคลากรเกิดทัศนคติ เกี่ยวกับสิ่งที่วิทยากรอบรม เนื่องจากมีเหตุผลรับฟังได้ หากทำตามแล้วจะได้ผลที่มุ่งหวัง และเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว นอกจากนี้บุคลากรจะนำสิ่งที่วิทยากรอบรมไปใช้งานในอนาคต เห็นความสำคัญของการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว และมีทัศนคติที่ดีต่อการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว ในระดับมาก

ทักษะ พบว่าบุคลากรเกิดทักษะ สามารถปฏิบัติงานได้เอง เกิดความชำนาญในการจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว การสร้างเว็บไซต์จัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวได้ดีขึ้น และเกิดความชำนาญในการใช้เว็บไซต์จัดการเครือข่ายการท่องเที่ยว จัดอยู่ในระดับมาก

การประเมินความรู้ก่อนการฝึกอบรมและหลังการฝึกอบรม ผลคะแนนทดสอบก่อนการฝึกอบรม เฉลี่ย 11.44 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 57.20 คะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม เฉลี่ย 15.60 คิดเป็นร้อยละ 78 โดยมีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะพัฒนาขึ้น เฉลี่ย 4.16 คะแนน

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ผู้เข้ารับการฝึกอบรม	คะแนนการทดสอบ (เต็ม 20 คะแนน)				การเปลี่ยนแปลง
	ก่อนฝึกอบรม	ร้อยละ	หลังฝึกอบรม	ร้อยละ	
18	13	65.00	18	90.00	+5
19	12	60.00	17	85.00	+5
20	15	75.00	18	90.00	+3
21	14	70.00	17	85.00	+3
22	15	75.00	18	90.00	+3
23	16	80.00	18	90.00	+2
24	13	65.00	15	75.00	+2
25	11	55.00	14	70.00	+3
เฉลี่ย	11.44	57.20	15.60	78.00	+4.16

7. อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่าย ได้แบบจำลอง RTTE Model มาจาก Readiness Training Time Evaluation เพราะว่า การจัดการฝึกอบรมที่ดีควรมีการศึกษาความพร้อมในการฝึกอบรม วิเคราะห์กระบวนการฝึกอบรม กำหนดระยะเวลาที่ชัดเจน และกำหนดการประเมินผลตามหลักการการฝึกอบรม ซึ่งสอดคล้องกับ ยูวัลย์ ทองใบอ่อน [12] ที่พบว่า รูปแบบการฝึกอบรม ประกอบด้วย การวิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดคุณสมบัติของผู้เข้ารับการฝึกอบรม การกำหนดวัตถุประสงค์ การกำหนดเนื้อหาวิชาและขั้นตอน การวางแผน การกำหนดสื่อและผลิตสื่อการเลือกใช้เทคนิคการฝึกอบรม การวัดความรู้และทักษะที่เปลี่ยนไป การสำรวจความพึงพอใจของผู้เข้ารับการฝึกอบรม รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุรัชย์ จิวเจริญสกุล [13] ที่พบว่า รูปแบบการฝึกอบรม ประกอบด้วย การศึกษาความจำเป็น/ความต้องการการฝึกอบรม การทดสอบความรู้ทัศนคติและทักษะ ก่อนและหลังการฝึกอบรม

ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพึงพอใจต่อการจัดการฝึกอบรมในเรื่องวิธีการฝึกอบรม เนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม และสถานที่และการจัดการฝึกอบรม ในระดับมาก อาจเป็นเพราะผู้จัดการฝึกอบรมดำเนินการจัดการฝึกอบรมตามคู่มือที่ได้จากแบบจำลองการฝึกอบรมเป็นอย่างดี และการฝึกอบรมตรงกับความต้องการของผู้เข้ารับการฝึกอบรม จึงมีความรู้สึกดี และพอใจกับการจัดการฝึกอบรมครั้งนี้ ซึ่งสอดคล้องกับ ยูวัลย์ ทองใบอ่อน [12] ที่พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาซีพผ่านเว็บไซต์มีความพึงพอใจต่อภาพรวมวิธีการฝึกอบรม ขั้นตอนการฝึกอบรม ในระดับมาก รวมทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัย

ของสุรัชย์ จิวเจริญสกุล [13] ที่พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมแนวทางสู่การทำอาชีพธุรกิจอาหาร มีความพึงพอใจเนื้อหาและกิจกรรมการฝึกอบรม วิทยากรการฝึกอบรมและสถานที่ และการจัดการฝึกอบรมในระดับมากที่สุด

การประเมินความรู้ก่อนและหลังการฝึกอบรม พบว่า คะแนนทดสอบหลังการฝึกอบรม เพิ่มขึ้นจากผลคะแนนสอบก่อนการฝึกอบรม เฉลี่ย 4.16 คะแนน อาจเป็นเพราะการฝึกอบรม วิทยากรสามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระที่ฝึกอบรมได้เป็นอย่างดี และเนื้อหาเป็นประโยชน์ต่อผู้เข้ารับการฝึกอบรม จึงส่งผลให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพยายามที่จะเรียนรู้ ทำให้คะแนนหลังการฝึกอบรมเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับ แนวคิดของ ชัยฤทธิ์ โพธิ์สุวรรณ [4] ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะเกิดการเรียนรู้ที่ดีและยั่งยืนได้ก็เพราะรู้สาเหตุที่ตนจำเป็นต้องเรียน ผู้ใหญ่มักเรียนรู้เพื่อนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในอาชีพ ผู้ใหญ่มีแรงจูงใจในการเรียนรู้สูง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูวัลย์ ทองใบอ่อน [12] ที่พบว่า ผู้เข้ารับการฝึกอบรมวิชาซีพผ่านเว็บไซต์ มีผลคะแนนสอบหลังการฝึกอบรมสูงกว่าคะแนนสอบก่อนการฝึกอบรม

8. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จะเป็นการสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลและความน่าสนใจของแหล่งท่องเที่ยว เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการการท่องเที่ยว

2. สถาบันพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนควรนำแบบจำลองการฝึกอบรมไปใช้ เพราะเป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ในการพัฒนาอาชีพ สร้างความเข้มแข็งในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในระยะยาวและอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยและการจัดฝึกอบรมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศจัดการเครือข่ายการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ในพื้นที่อื่น ทั่วประเทศไทยจะมีส่วนช่วยพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในชุมชน

2. การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนจะเป็นช่องทางการสร้างความเข้มแข็งทางด้านการพัฒนาทรัพยากรบุคคล เศรษฐกิจ และสังคม และช่วยลดความขัดแย้งของคนในชุมชนในระยะยาว

9. กิตติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งโดยได้รับความร่วมมืออย่างดีจาก ผู้บริหาร บุคลากร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ข้อมูลการจัดการท่องเที่ยว คณะผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในความร่วมมือจนทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้

เอกสารอ้างอิง

- [1] การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2552. สถิตินักท่องเที่ยว. (online).<http://thai.tourismthailand.org/about-thailand/about-thailand-37-1.html>, 27 กุมภาพันธ์ 2553.
- [2] เทิดชาย ช่วยบำรุง. 2552. บทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน บนฐานแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- [3] รชพร จันทร์สว่าง. 2546. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวเพื่อเป็นรางวัล. สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [4] ชัยฤทธิ์ โพธิสุวรรณ. 2552. ความพร้อมในการเรียนรู้โดยการขึ้นนำตนเองของผู้เรียนผู้ใหญ่ของกิจกรรมการศึกษาผู้ใหญ่บางประเภท. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาการศึกษผู้ใหญ่ ภาควิชาอาชีวศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- [5] ยงยุทธ เกษสาคร. 2544. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. กรุงเทพฯ: เอสแอนด์จีกราฟิค.
- [6] สมคิด บางโม. 2549. เทคนิคการฝึกอบรมและการประชุม. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์วิทย์พัฒน์.
- [7] Seels, B and Z.Glasgow. 1998. Making Instructional Design Decisions. New Jersey: Prentice – Hall, Inc.
- [8] ระพีพรรณ ทองท่อ และคณะ. 2551. คู่มือการจัดการและการสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. มหาวิทยาลัยรามคำแหงและมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [9] ดรธรณี เอมพันธุ์. 2546. ระบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. ในเอกสารประกอบการสอนวิชา 308424การวางแผนจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- [10] นกตล ภาคพรต. 2546. ความหมาย ความสำคัญ และหลักการการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน. เอกสารชุดฝึกอบรมทางไกลหลักสูตรการจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน. สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยว กระทรวงท่องเที่ยวและกีฬา. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- [11] วรณา วงษ์วานิช. 2546. ภูมิศาสตร์การท่องเที่ยว. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- [12] ยุพวัลย์ ทองใบอ่อน. 2557. การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมวิชาชีพผ่านเว็บ กรณีศึกษา : วิชาการจัดดอกไม้แบบตะวันออกในโครงการฝึกอบรมวิชาชีพ. วารสารเศรษฐศาสตร์อุตสาหกรรม, 13(2), น. 34-41.
- [13] สุรัชชัย จิวเจริญสกุล. 2545. การพัฒนาแบบจำลองการฝึกอบรมสู่แนวทางการทำอาชีพธุรกิจร้านอาหาร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอาชีวศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.